

Korkeakoulutuksen
saavutettavuussuunnitelma webinaari,
2.3.2021

Seurantatutkimuksen alustavia tuloksia

Tuomas Pekkarinen, VATT

Tuomo Suhonen, PT

Tuomo Virkola, VATT

Hannu Karhunen, PT

Opiskelijavalinnan uudistus 2018-2020

- Keskeiset muutokset
 - Todistusvalinnan osuuden kasvattaminen yli 50%:iin
 - Yhdenmukainen yo-kokeen pisteytys
 - Yhteinen pääsykoe AMK:ssa
 - Vähentää yksittäisen kohteen hakukustannusta
- Tavoitteena
 - Nopeuttaa siirtymistä jatko-koulutukseen
 - Parantaa opiskelijoiden ja opinto-ohjelmien osuvuutta

Seurantatutkimuksesta tietoa korkeakouluille ja päättäjille

- Kuinka hyvin uudistus vastasi esitettyihin tavoitteisiin?
- Kuinka todistusvalinnan osuuden nosto vaikuttaa siihen
 - kuinka nopeasti siirrytään jatko-opintoihin? (tuoreiden yo/amk)
 - kuinka opinnot sujuvat? (ensimmäinen lukuvuosi)
 - kuka hakee ja kuka valitaan? (mm. aikaisempi opintomenestys, sosioekonominen tausta, sukupuoli, ikä)
- Kuvailevaa tietoa valintauudistuksen ja toisen asteen ainevalintojen välillä (mm. pitkän matematiikan valinta uudistuksen jälkeen)

Tutkimuksessa käytettävät aineistot

- Tiedot hakijoista, valinnoista, preferenssijärjestyksestä ja valintapisteistä (todistus ja pääsykoe) (HAREK)
- Tiedot korkeakouluopintojen kursseista ja arvosanoista (VIRTA)
- Väestörekisteristä tiedot sosioekonomisesta taustasta, sukupuolesta ja iästä (FOLK)
- Ylioppilastutkinto lautakunnan tiedot yo-todistuksesta (YTL)
- AMK-valintakoetiedot
- Toisen asteen ainevalinnat (KOSKI-rekisteri)

Aikataulu

- Alustavia tietoja 2020 yhteisvalinnan perusteella (Helmikuu 2021)
 - Tietoja hakukäyttäytymisestä ja valinnoita
 - Yhteydenpitoa sidosryhmien kanssa
- Raportin julkistus (Joulukuu 2021-Toukokuu 2022)
 - Tietoja ensimmäisen vuoden opinnoista uuden järjestelmän aikana

Uudistuksen odotetut vaikutukset

- Helpompaa hakea useampaan paikkaan
- Helpompaa hakea useammalle alalle
- Helpompaa hakea kohteisiin, jotka sijaitsevat kauempana
- Opiskelupaikan saaneiden osuuden tulisi kasvaa
- A priori epäselvää
 - Vastaanottaneiden osuus
 - Valikoitumisen tehokkuus
 - Valittujen jakauma iän, sukupuolen ja perhetaustan mukaan

Kuvaileva analyysi

- Perusaineistona Opetushallituksen toimittamat korkeakoulujen opiskelijavalintarekisterin hakija- ja hakemustason tiedot
- Aineistoon liitetty tietoja muista lähteistä:
 - Opintopolku: hakukohteiden koulutusala ja sijainti
 - FOLK-moduulit: hakijoiden asuinkunta ja vanhempien koulutus- ja tulotiedot
- Tarkastelussa kevään yhteishaut 2015-2020
 - Syksyn yhteishaut ja erillishaut rajattu ulkopuolelle
 - Vain I syklin tiedot

Kuvaileva analyysi

- Ei tuloksia uudistuksen vaikutuksista
 - Jatkossa tavoitteena on tutkia todistusvalinnan vaikutuksia
- Vuoden 2020 tapahtumat sotkevat analyysia: korona ja lisäpaikat
- Ei vielä dataa:
 - Korkeakouluopintojen etenemisestä
 - Toisen asteen valinnoista

Alustavat tulokset

- Haku useampaan kohteeseen lisääntyi keväällä 2020
- Haku useammalle alalle kasvoi hieman
- Useampi hyväksyttiin vähintään yhteen opiskelupaikkaan mutta paikkojen vastaanotto kasvoi vähemmän
- Hakijat hakevat ja vastaanottavat aiempaa kauempana sijaitsevia hakukohteita
 - Muutokset alkaneen osin jo 2018

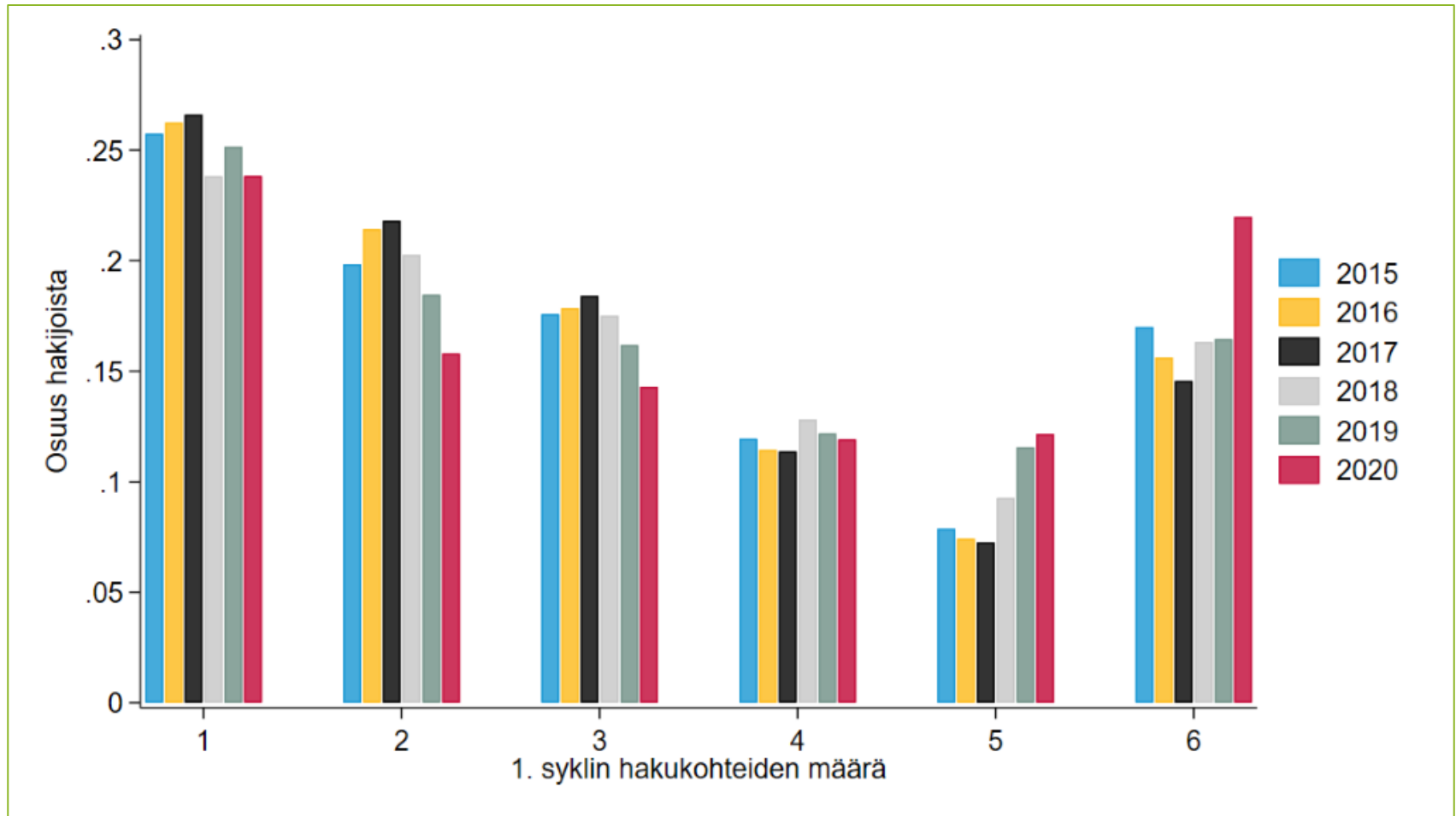
Alustavat tulokset

- Paikan vastaanottaneiden keski-iässä ei suuria muutoksia keväällä 2020
- Paikan vastaanottaneiden osuus hakijoista nousi kuitenkin nuorimmissa ikäryhmissä
- Naisten osuus paikan vastaanottaneista pieneni

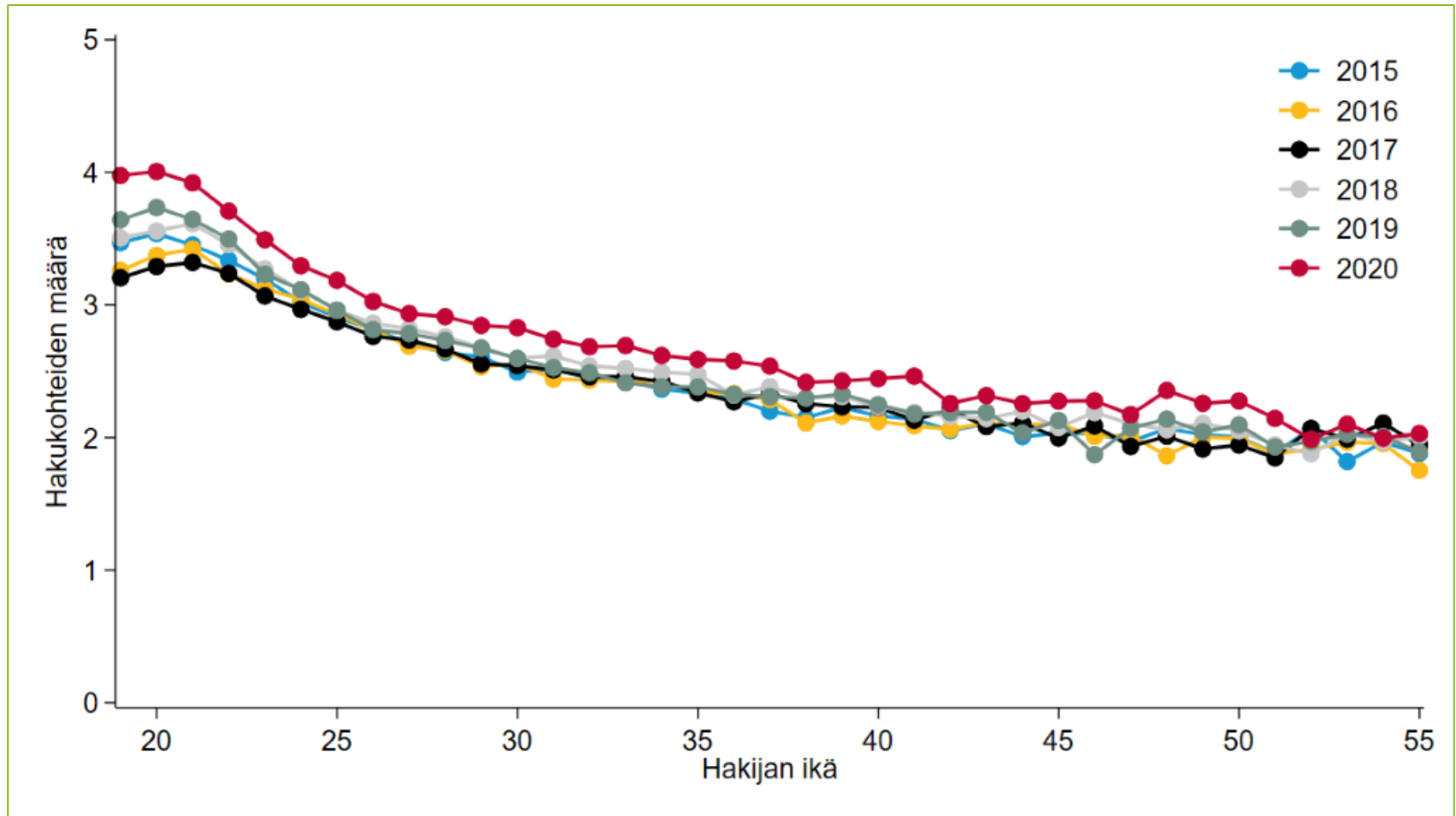
Alustavat tulokset

- Paikan vastaanottaneiden sosioekonomisessa taustassa ei merkittäviä muutoksia yleisellä tasolla keväällä 2020
- Todistusvalinnalla valitut nuorempia ja suuremmalla todennäköisyydellä paremmin koulutetuista perheistä mutta erot eivät välttämättä johdu valintatavasta

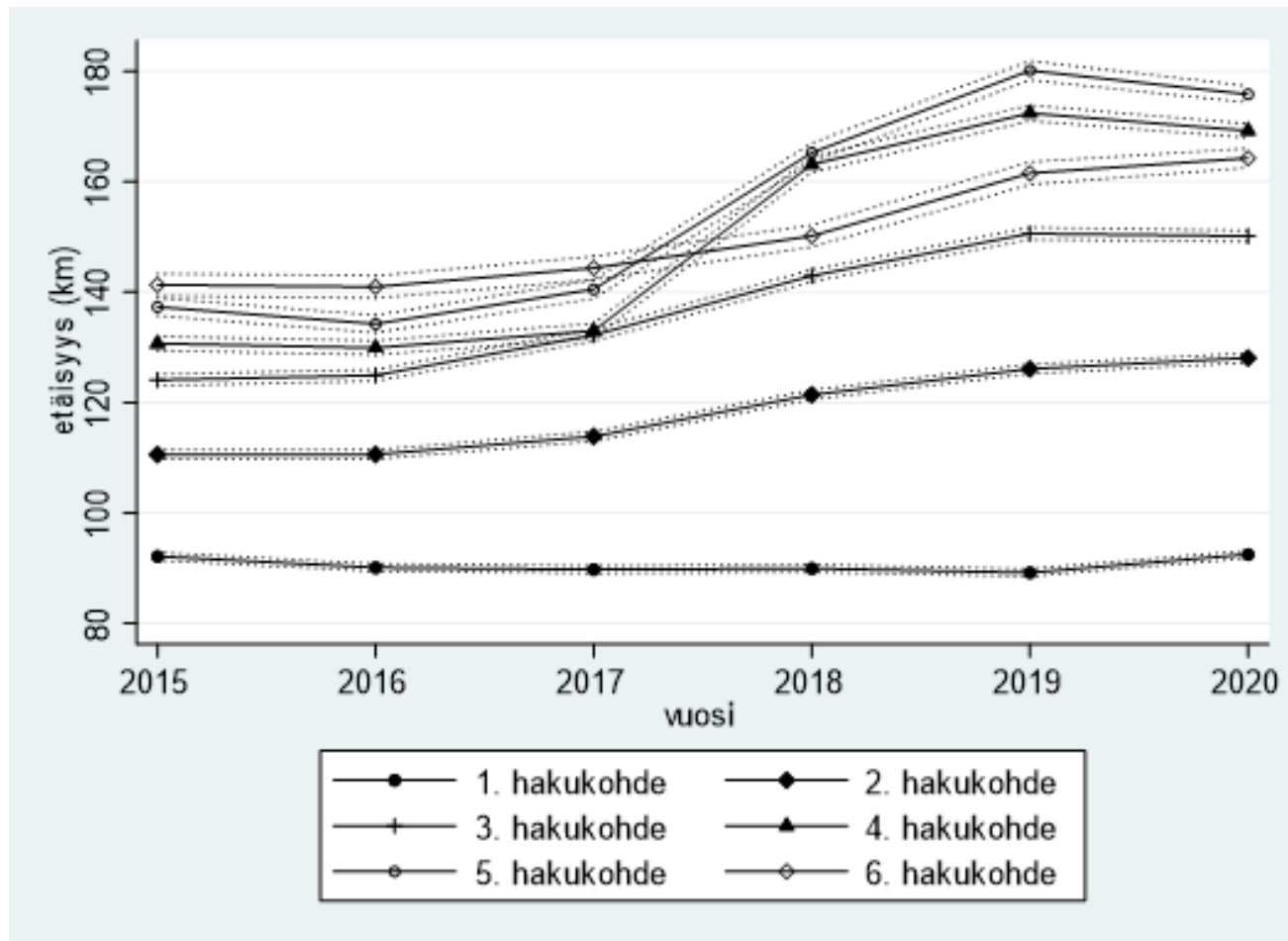
Haettujen paikkojen määrä

Haettujen paikkojen määrä hakijan iän mukaan

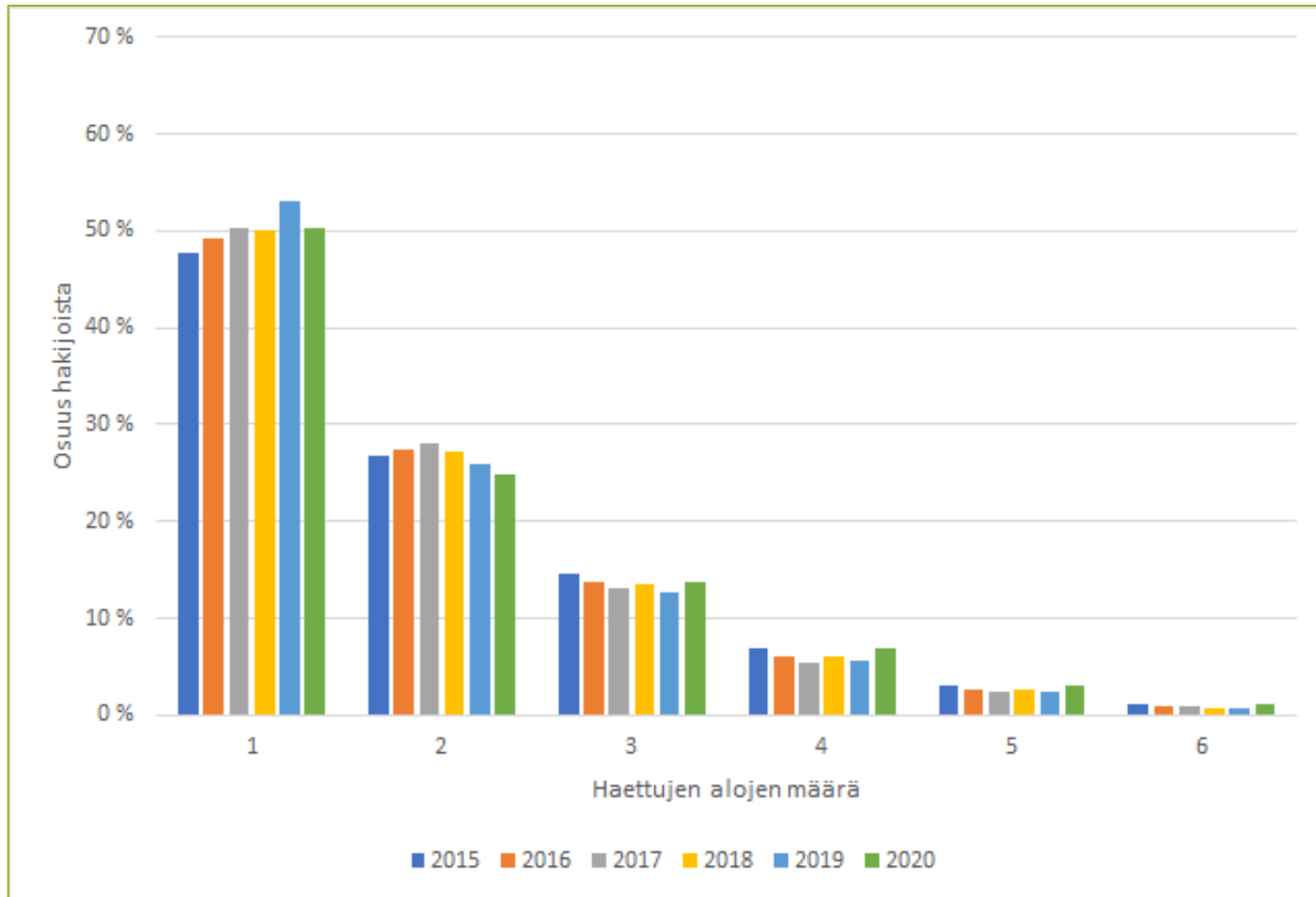
Hakukohteiden etäisyys asuinkunnasta

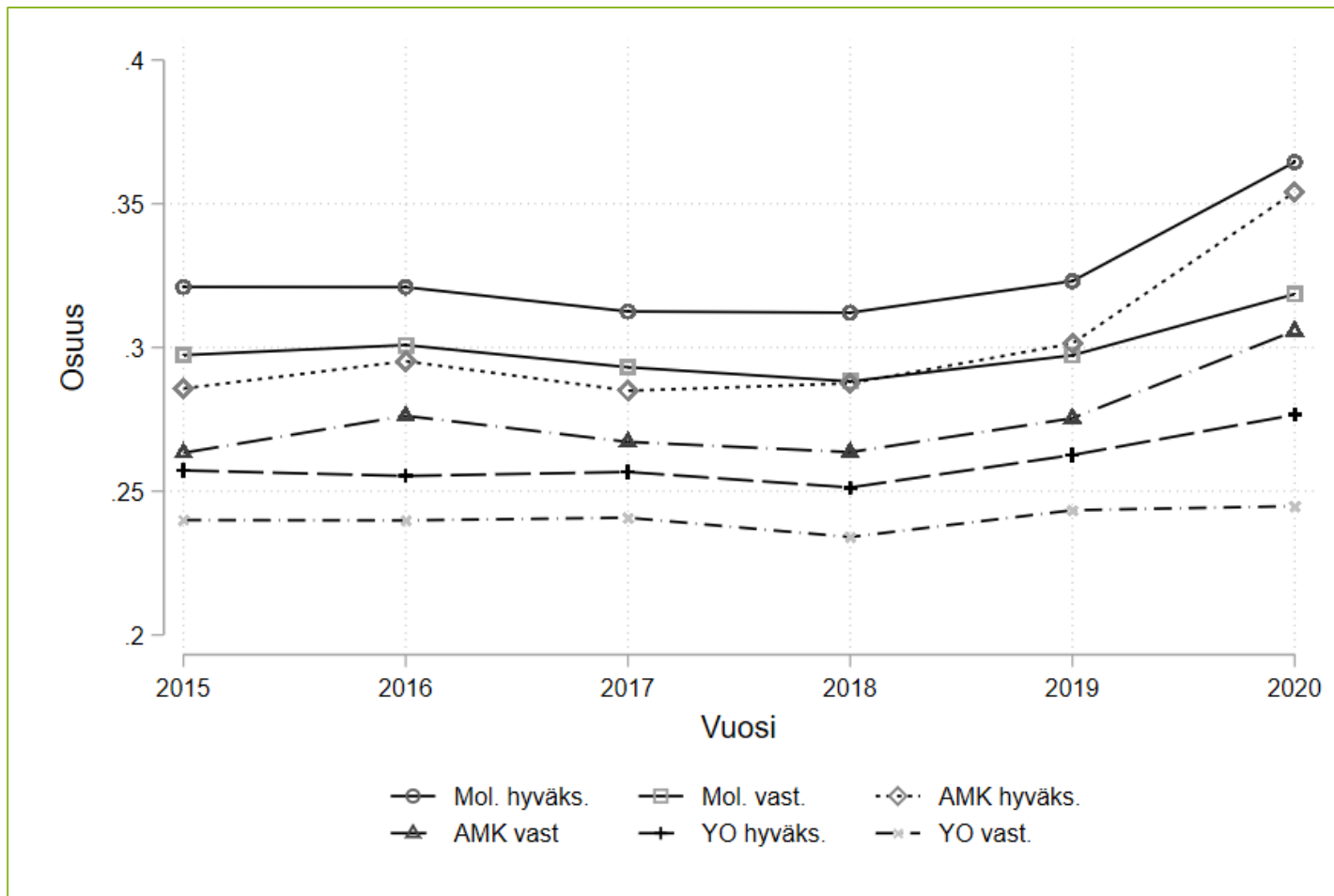
Alaluokitus

- Yliopistoalat (11):
 - Kasvatusala
 - Humanistinen ja taideala
 - Kauppätieteellinen ala
 - Yhteiskuntatieteellinen ala
 - Oikeustieteellinen ala
 - Luonnontieteellinen ala
 - Teknillinen ala
 - Maa- ja metsätalousala
 - Lääketiede
 - Muu terveys- ja hyvinvointiala
 - Palveluala
- AMK-alat (7):
 - Kasvatusala
 - Humanistinen ja taideala
 - Kauppa- ja yhteiskuntatieteellinen ala
 - Teknillinen ala
 - Maa- ja metsätalousala
 - Terveys- ja hyvinvointiala
 - Palveluala

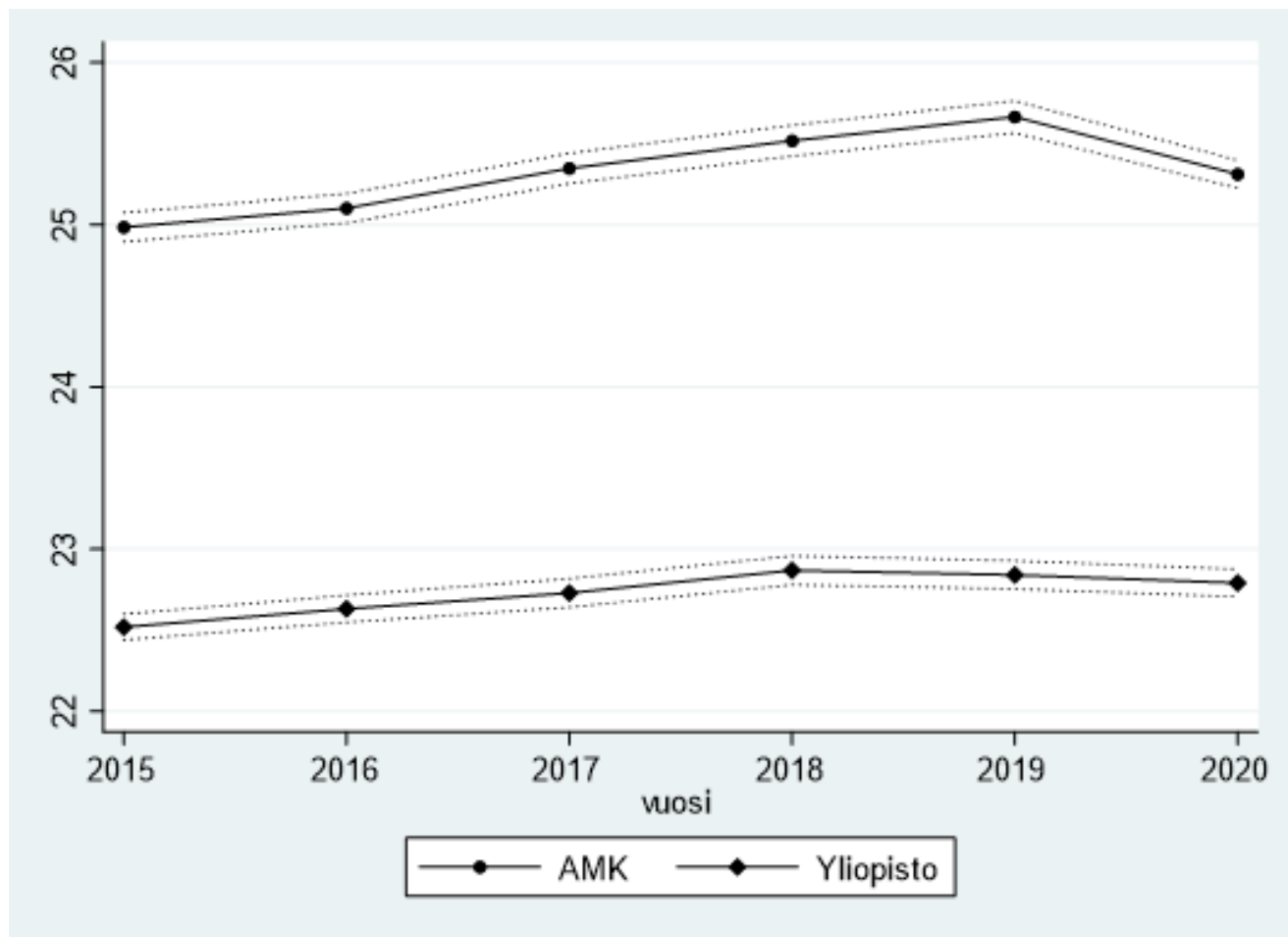
Haettujen alojen määrä

Hyväksytyjen ja paikan vastaanottaneiden osuudet 2015-2020

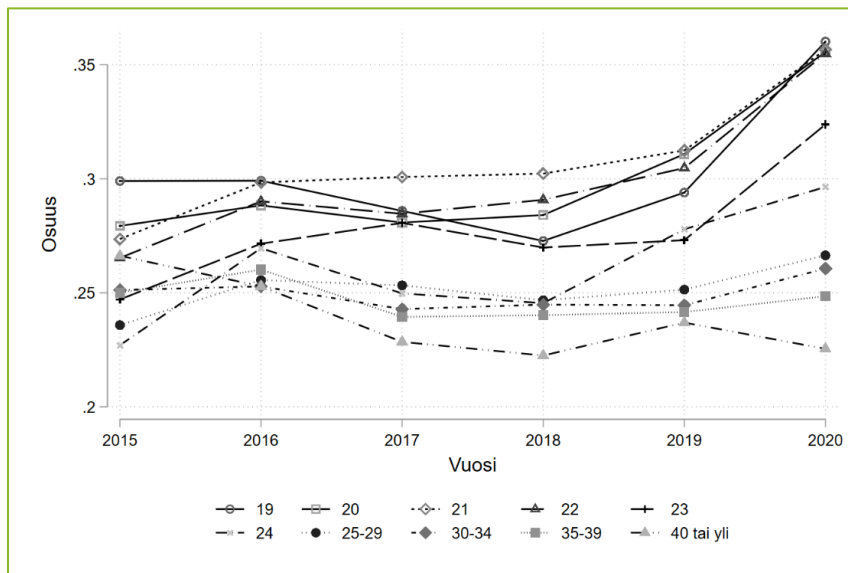

Paikan vastaanottaneiden keski-ikä

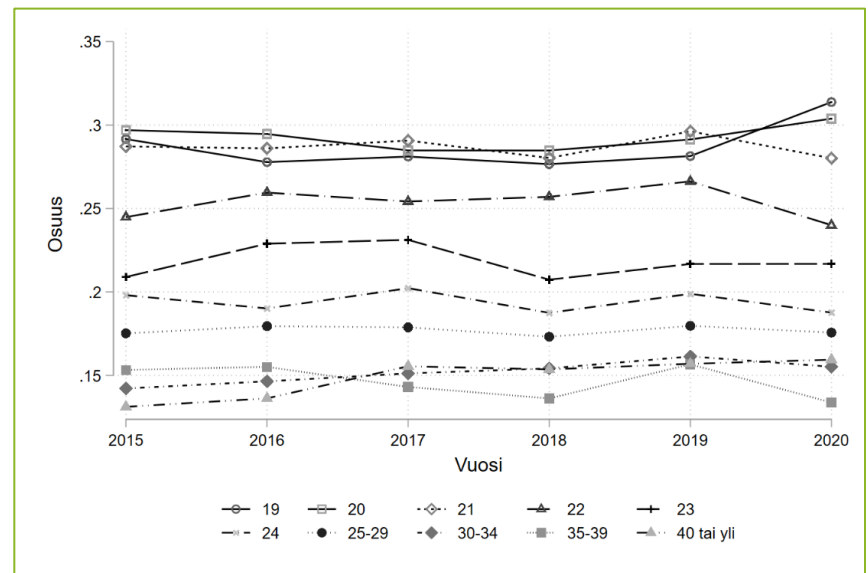

Paikan vastaanottaneiden osuus hakijoista iän mukaan

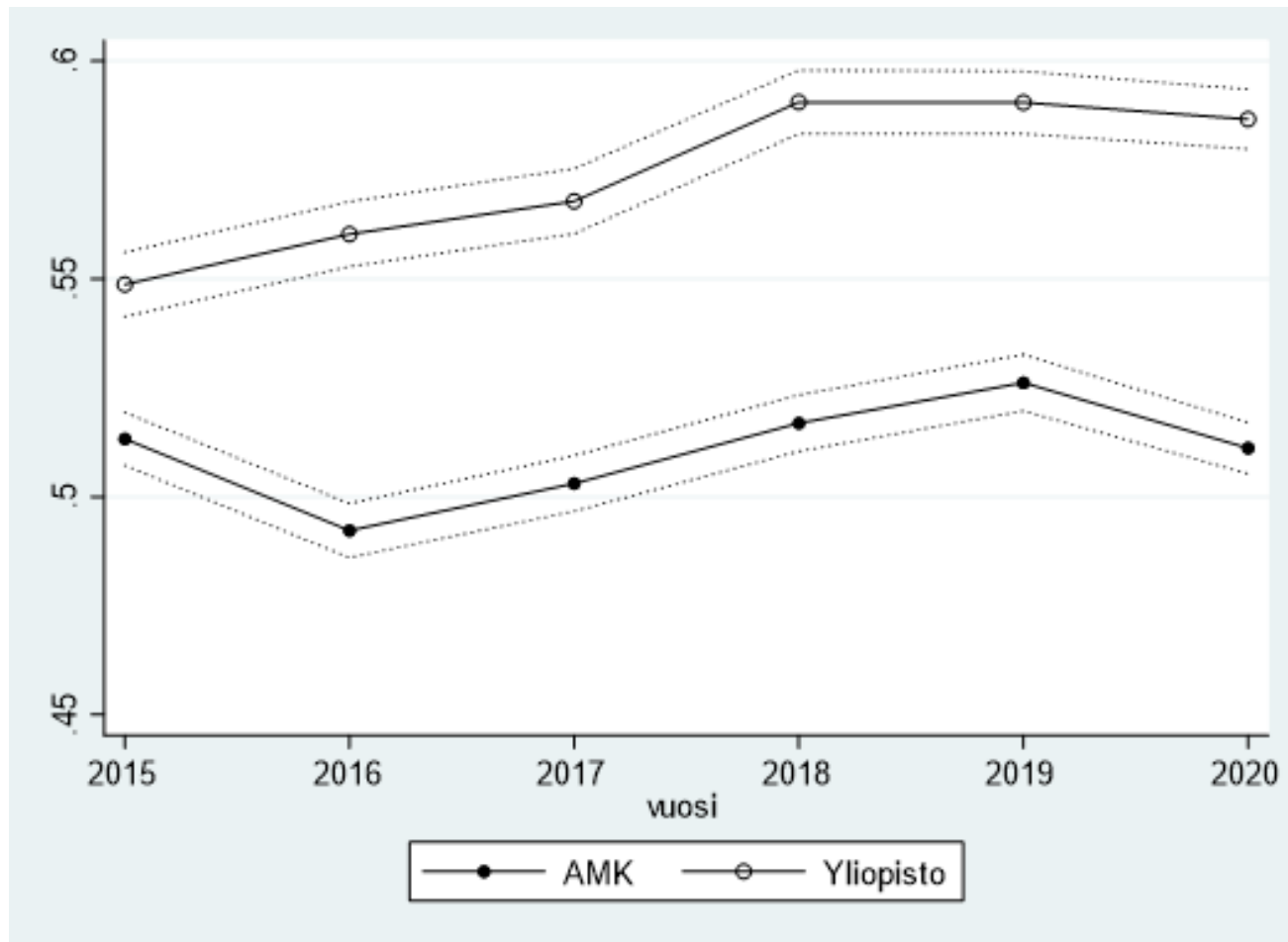
Ammattikorkeakoulut

Yliopistot

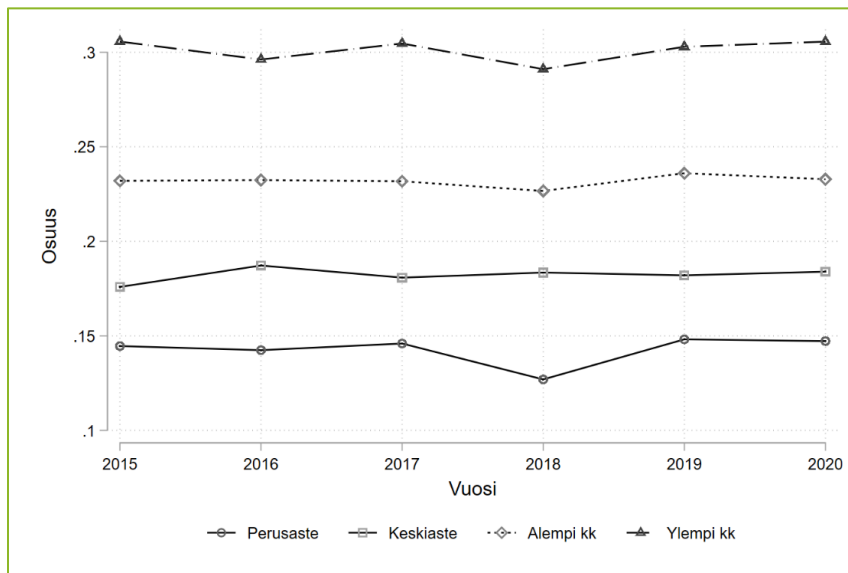

Paikan vastaanottaneiden sukupuoli

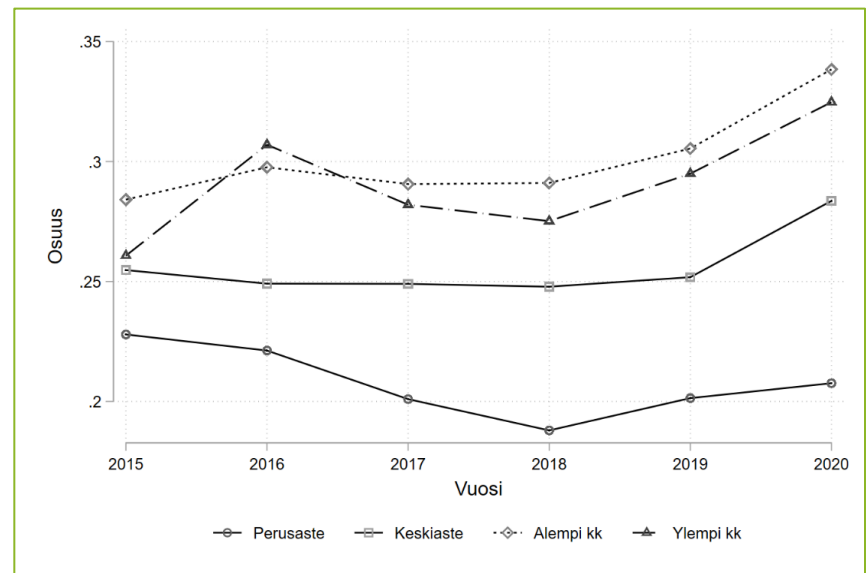

Paikan vastaanottaneiden hakijoiden osuus hakijoista vanhempien koulutustason mukaan

Yliopistot

Ammattikorkeakoulut

Koe- ja todistusvalinnalla valitut

Taulukko 1. Kevään 2020 yhteishaussa paikan vastaanottaneiden ominaisuudet valintatavan mukaan.

	Ammattikorkeakoulusta paikan vastaanottaneet		Yliopistosta paikan vastaanottaneet	
	Todistus	Koepisteet	Todistus	Koepisteet
Keski-ikä	23.6	26.6	21.5	23.6
Ikäryhmän osuus				
-19	19.6 %	10.3 %	39.5 %	16.2 %
20	19.1 %	10.2 %	25.0 %	17.8 %
21	16.0 %	10.9 %	12.1 %	17.2 %
22	10.7 %	8.6 %	5.6 %	10.6 %
23	7.2 %	6.2 %	3.4 %	7.8 %
24	3.9 %	5.9 %	2.0 %	5.1 %
25-29	10.7 %	20.5 %	6.2 %	13.4 %
30-34	5.6 %	12.0 %	3.0 %	5.6 %
35-39	3.0 %	8.1 %	1.1 %	3.4 %
40-	4.3 %	7.3 %	2.0 %	3.1 %
Naisten osuus	53.4 %	48.6 %	53.8 %	58.3 %
Vanhempien koulutustaso				
Perusaste (1, 2)	3.2 %	4.9 %	1.2 %	2.2 %
Keskiaste (3, 4)	32.8 %	31.6 %	14.3 %	19.0 %
Alempi korkea-aste (5, 6)	42.8 %	38.7 %	33.9 %	37.5 %
Ylempi korkea-aste (7, 8)	21.3 %	24.8 %	50.6 %	41.3 %
Vanhempien keskim. tuloprosentti	53.9	53.1	66.0	62.6
Vanhempien tuloryhmän osuus				
Alin 50%	44.2 %	45.6 %	28.4 %	32.4 %
Keskimmäinen 40%	46.9 %	44.6 %	48.7 %	49.5 %
Ylin 10%	8.9 %	9.8 %	22.8 %	18.1 %
Havaintomäärä	11625	12430	8863	5728

Loppuraportti 2020

- Todistusvalinnan vaikutukset
 - Opiskelupaikan saamiseen
 - Valikoitumiseen
- Kuvailevaa tietoa
 - Korkeakouluopintojen etenemisestä
 - Toisen asteen ainevalintojen muutoksista